

Ingen rädder för vargen här?

Människans uppfattning om vargen har länge varit fylld av rädsla och hat. I media skildras vargen ofta som en avskyvärd blodtörstig best. Men ytterst få människor har någonsin sett en varg och ännu färre har mött en vild varg. Det gör att kunskapen om varg på många håll är låg. Ändå finns det bland människor en utbredd föreställning om att vargar är särskilt farliga. Denna uppfattning påverkar attityden och beteendet mot vargen, något man bland annat kan se hos jägarna i Sverige där det hos många finns en ”nollvision”, dvs en önskan om att vargen ska utrotas.

Men hur farlig är egentligen vargen för människan? Angrepp från andra arter såsom tiger, hyena, leopard, björn, elefant, flodhäst, hund och häst, är mycket vanligare än vargangrepp. Vargattacker på människor är så ytterst ovanligt att när de sker får de ett stort nyhetsvärde och förmedlas med dramatik av media (se nyhetsklipp till höger), vilket håller myten om vargen vid liv.

Vargen är mycket tolerant mot människan och kan leva nära människor utan att skapa problem. I de fall människor ändå blivit attackerade av varg har det funnits andra omständigheter såsom rabies, utarmad miljö, varg/hundhybrider, tillvänjning (människo-uppfödda eller matade vargar), provokering (försvarsattack) osv. Under de senaste 50 åren har endast 17 människor (av uppskattningsvis en miljard människor) dödats av varg i hela Nordamerika, Europa och Ryssland. Det är statistiskt mer sannolikt att bli träffad av blixten än att bli angripen av en varg.

Toppredatorer

Vi vet idag att toppredatorer (stora rovdjur) är nödvändiga i fungerande ekosystem, något som även konstaterades i nationalparken Yellowstone efter återintroduktionen av varg år 1995: ”Wolves are causing a trophic cascade of ecological change, including helping to increase beaver populations and bring back aspen, and vegetation.” (Brodie Farquhar 2020).

Kunskapen i samhället

Det tar tid att förändra gamla föreställningar som fortfarande lever kvar, inte minst i sagor (”Rödlu-

SVENSKA DAGBLADET Nyheter Näringsliv Kultur Ledare

Debatt Prenumerera Logga in

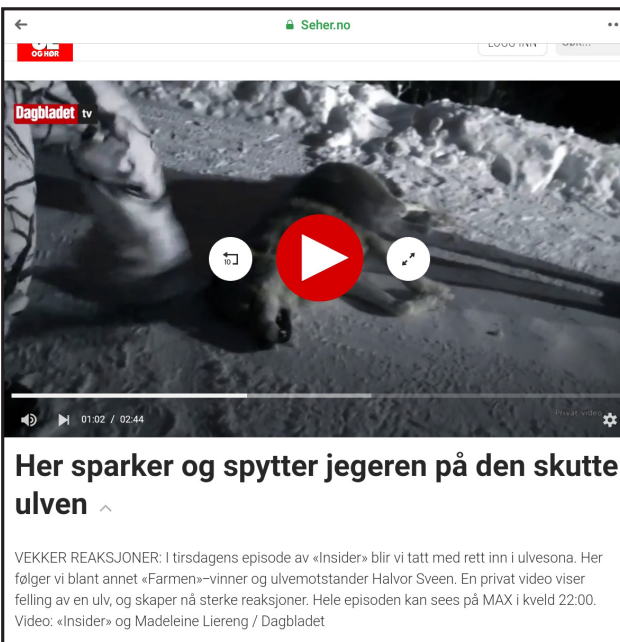
”Jägareförbundet underblåser rädsla”

Foto: Heiko Junge/TT

Där Jägareförbundet i sitt helhetsperspektiv inte har med vargen alls, arbetar Miljöpartiet med en samexistens som mål. Det skriver Daniel Ekblom och Rebecka Le Moine, MP, i en slutreplik.

<https://www.svd.se/jagareforbundet-underblaser-radsla>

Seher.no

Dagbladet tv

Her sparker og spytter jegeren på den skutte ulven

VEKKER REAKSJONER: I tirsdagens episode av «Insider» blir vi tatt med rett inn i ulvesona. Her følger vi blant annet «Farmen»-vinner og ulvemotstander Halvor Sveen. En privat video viser felling av en ulv, og skaper nå sterke reaksjoner. Hele episoden kan sees på MAX i kveld 22:00. Video: «Insider» og Madeleine Liereng / Dagbladet

<https://www.seher.no/video/her-sparker-og-spytter-jegeren-pa-den-skutte-ulven/loeZAT1Y>

van och vargen”). För att kunna leva i samexistens med varg i naturen behöver vi ge dem en tillräcklig livsmiljö så att vi kan hålla det avstånd som behövs för att vargen ska fortsätta vara vild och rädd för människor. Vi behöver också tänka på vårt eget beteende i naturen, inte enbart vargens.

Den kunskap om finns i samhället idag när det gäller varg härrör sig från många hundra år tillbaka då vargen var talrik i Europa och människorna levde ett mer naturnära liv som gjorde möten mellan varg och människa mer frekventa. Den offentliga maktens politik i Sverige under 1700- och 1800-talet innehöll kampanjer som uppmuntrade allmogen till att utrota rovdjuren, eftersom rovdjuren tycktes ifrågasätta den givna maktordningen där de adliga hade ensamrätt på viltkött.

Hur kan kunskapen om varg öka?

Genom att publicera fakta och statistik kan kunskapen om vargen öka men vi behöver också ge människor en möjlighet att uppleva vargen i verkligheten, på djurpark eller genom naturupplevelser. Det är viktigt att media visar upp en nyanserad och rättvis bild av vargen. Organisationer och föreningar har en viktig roll när det gäller att få ut information, men även våra myndigheter, till allmänhet och skolor. Det finns ett begynnande intresse för ekoturism, och där kan naturvänliga företag få ett större utrymme att ge en rättvisande bild av vargen.

EU:s direktiv

EU:s Art- och habitatdirektiv (rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) ställer bland annat krav på att medlemsstaterna ska se till att vargen uppnår och bibehåller en gynnsam beva-

randestatus i dess naturliga utbredningsområden. Vargen kräver strikt skydd och särskilda bevarandoområden (Natura 2000-områden) ska utses.

Fördelar med varg

Med fler vargar i Sverige hade ekoturismen kunnat öka, och antalet viltolyckor hade minskat. Detta har ett gemensamt värde som vida överstiger de kortsiktiga jaktintressena. Med toppredatorer i naturen gynnas fler arter och ekosystemen kan därigenom närma sig en självreglerad balans.

Carita Johansson, Etolog

Referenser

- Dirke, K. (2011). Varghatets omvända klassresa. Hämtad 200126: <https://fof.se/tidning/2011/3/artikel/varghatets-omvanda-klassresa>
- McNay M E (2002). A Case History of wolf-human encounters in Alaska and Canada. Alaska Department of Fish and Game. Wildlife Technical Bulletin 13.
- Linnell J D C et al (2002). The fear of wolves: a review of wolf attacks on humans. NINA Oppdragsmelding, 731, 1-65.
- Räsänen, T., Syrjämaa, T. (2017). Shared lives of Humans and Animals; Animal Agency in the Global North. Routledge.
- Svenska Rovdjursföreningen (2021). Fakta om vargangrepp på människor. Hämtad 200122: <https://www.google.com/url?sa=t&rl=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEWiEm93kmmLuAhWBPeWkHYldDRkQFjAEegQIDBAC&url=https%3A%2F%2Fwww.rovdjur.se%2Fdownload.do%3Fug%3DAdministrator%26f%3D071105%2BFakta%2Bvargangrepp%2Bm%25C3%25A4nniskor.pdf&usg=AOvVaw1zGBw8H3c8M0Au3oVVDCE->
- Yellowstone (2021). Hämtad 210122: <https://www.yellowstone-park.com/>